

Heinrich Schlier, *Das Ende der Zeit. Exegetische Aufsätze und Vorträge*, Freiburg im Br. 1971, Herder, s. 320.

Obok dzieł zbiorowych zaczyna powoli pojawiać się na Zachodzie inny rodzaj publikacji, mianowicie książki złożone z całego szeregu zbliżonych do siebie tematycznie i niekiedy już drukowanych artykułów jednego autora. Z tego rodzaju praktyką mamy do czynienia w prezentowanym tu dziele H. Schliera. Ten wybitny teolog-biblista wydał już 3-ci z kolei (dwa pierwsze tomy to: *Die Zeit der Kirche* oraz *Besinnung auf das Neue Testament*) tom rozpraw, który zatytułował „Koniec czasu”. Jakkolwiek autor zaczerpnął tytuł omawianego tomu 3-ego z jednego z zamieszczonych w tym dziele artykułów, to jednak nie jest to tytuł przypadkowy. Prezentowana bowiem w *Ende der Zeit* problematyka mieści się w jakiś sposób w jego ramach. Oczywiście „koniec czasu” rozumie Schlier swoiście, jako czas obecny a zarazem ugruntowany w wieczności, jako całość rzeczywistości, która się doskonali i która skutkiem zbawczego dzieła Chrystusowego stała się nosicielką wieczności. Stąd też udało się mu zmieścić pod jednym tytułem zagadnienia pozornie sobie obce.

Książka składa się z 18 artykułów, tworzących razem 18 kolejno po sobie następujących rozdziałów: 1. Główne rysy nowotestamentowej teologii słowa Bożego; 2. Słowo Boże i słowo ludzkie; 3. Królestwo Boże i Kościół według Nowego Testamentu; 4. Panowanie Chrystusa; 5. Koniec czasu; 6. Chrystologia w ewangelii św. Jana; 7. J. 6 i Janowe rozumienie Eucharystii; 8. Miłość braterska według ewangelii i listów św. Jana; 9. Znaczenie zmartwychwstania Jezusa Chrystusa według św. Pawła Apostoła; 10. Słowo Boże według Pawła Apostoła; 11. „Liturgia” ewangelii apostołskiej (Rz 15, 14—21); 12. Serce ludzkie według Pawła Apostoła; 13. Uczta Pana w listach Pawłowych; 14. Wezwani ku wolności. Pawłowe rozumienie wolności; 15. Chrystus i świat; 16. To, na co wszyscy czekają. Egzegeza Rz 8, 18—30; 17. Adhortacja z Rzymu. Orędzie 1-go listu św. Piotra; 18. Katolickość, która trwa. W poszukiwaniu zasady katolickości.

Wartość książki zasadza się nie tylko w zawartej w niej tematyce, lecz również w sposobie jej opracowania. Mamy w niej bowiem zestaw niemal centralnych zagadnień chrześcijaństwa, przedstawionych solidnie z bogatym materiałem dowodowym, a zarazem przystępnie i syntetycznie. Stąd też korzystać z niej mogą zarówno bibliści, jak i inni teologowie, a także ci wszyscy, którzy interesują się problemami wiary chrześcijańskiej. Na tej też podstawie myśl ponownego wydania w jednym tomie publikowanych już częściowo artykułów, z naniesieniem do nich odpowiednich korektur, wydaje się jak najbardziej słuszną, zasługuje na uznanie i zaprasza do twórczego naśladownictwa.

Edward Ozorowski